

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO VVD, Stadspartij 100% voor Groningen, D66, Student en Stad, CDA, Partij voor het Noorden en de PVV over Geheimhouding gemeente

Ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	113062-2024
Datum	25-04-2024	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door mevrouw I. Jacobs-Setz van de VVD, de heer A. Sijbolts van de Stadspartij 100% voor Groningen, de heer J. Lo-A-Njoe van D66, de heer D. Swets van Student en Stad, de heer J. de Haan van het CDA, de heer L. van der Laan van de Partij voor het Noorden en mevrouw K. Blauw van de PVV gestelde vragen ex art. 36 RvO over Geheimhouding gemeente. De brief van de vragensteller(s) treft u als bijlage aan.

Vooraf willen wij enkele opmerkingen maken over de juridische regelgeving en de toepassing daarvan. Daarna zullen wij op de specifieke vragen in gaan. Tenslotte zullen wij een zowel procesmatig als inhoudelijk voorstel doen hoe verder met de materie om te gaan.

Waar het om gaat is de feitelijke toepassing van de Wet open overheid (Woo) als de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur, en dat in combinatie met elkaar. De laatstgenoemde wet heeft een wijziging aangebracht in de geheimhoudingsregelingen in de Gemeentewet. De vragen gaan met name over de toepassing van de Woo, maar beide wetten dienen in de beantwoording betrokken te worden.

Daarbij gaat de Woo over de openbaarheid van informatie (in het algemeen), en de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur over de binnengemeentelijke informatieplicht en geheimhoudingsregelingen.

Recent is het rapport over de Invoeringstoets van de Woo verschenen, zie <https://open.overheid.nl/documenten/57acabe1-a53a-4ff9-b503-d8790b37dcd7/file>.

Volgvel 1

De conclusies uit dit rapport zijn helder. Veel bestuursorganen hebben moeite met het toepassing geven aan de Woo, met name aan de te hanteren termijnen. Maar ook met te verschaffen informatie bij omvangrijke verzoeken. Korte termijnen gekoppeld aan ingewikkelde omvangrijke zoekopdrachten, maken dat deze wet moeilijk uit te voeren is.

Overheden hebben weliswaar meer capaciteit en deskundigheid ingezet maar zoals uit de evaluatie blijkt: termijnen kunnen in veel gevallen niet gehaald worden. Punt wat daarbij ook geldt is dat de gevraagde informatie (zoals onderlinge contacten) actief moet worden gezocht en bij elkaar gebracht, en ook beoordeeld. Er moet getoetst en afgewogen worden of informatie niet de belangen van de gemeente of anderen schaadt.

De Woo is daarmee een moeilijk uitvoerbare wet en er moet gewaakt worden dat het omgekeerde gebeurt van wat de wet beoogt. We vinden transparantie belangrijk. Wat we echter ook zien is dat de Woo soms gebruikt wordt voor andere doelen dan de openbaarheid, zoals het versterken van de eigen procespositie.

Dat alles laat onverlet dat de gemeente Groningen tot doel heeft de Woo zo goed mogelijk uit te voeren. Tegelijkertijd doen zich hier ook de problemen voor die landelijk spelen.

Vraag 1. Is het college het met de indienende fracties eens dat het belangrijk is voor inwoners, ondernemers en journalisten dat ze antwoord krijgen over het verloop van plannen en processen waarmee belastinggeld is gemoeid.

Wij zijn het eens met het in de vraag gestelde uitgangspunt, maar het gaat dan wel om de timing. Openbaarheid van alle informatie kan ongewenst zijn als de gemeente bijvoorbeeld nog in onderhandelingssituaties verkeert, of zaken aanbesteed worden. Dat geldt ook als de gemeente procedures voert, aansprakelijk is gesteld of er anderszins een zaak onder de rechter is. Ook rechten van derden kunnen een rol spelen bij de beoordeling of informatie (al) openbaar gemaakt kan worden.

Vraag 2. Deelt het college de mening van de indienende fracties dat het niet antwoorden op een Woo-verzoek de schijn heeft dat het eigen belang voor het belang van transparantie gaat.

Wij vinden het sec niet beantwoorden van een Woo-verzoek niet goed. Een verzoek dient of te worden gehonoreerd, of (gedeeltelijk) geweigerd. Daarbij is de motivering voor het niet verstrekken van informatie belangrijk, zoals de Woo aangeeft. Want dan wordt ook helder waarom bepaalde informatie (nog) niet verstrekt kan worden. De motivering kan eventueel vervolgens door een rechter getoetst worden.

Vraag 3. Hoe kunnen onze inwoners inzicht krijgen in de vraag of het college de juiste keuze heeft gemaakt en de juiste dingen doet als de gemeente niet alle informatie geeft.

De Woo heeft als uitgangspunt: openbaar, tenzij zich bijzondere weigeringsgronden voordoen. Denk bijvoorbeeld ook aan privacyaspecten die een rol kunnen spelen. Er

Volgvel 2

zullen altijd zaken zijn die niet openbaar gemaakt kunnen worden. Of het kan zijn dat openbaarmaking van informatie **nog** niet kan, omdat er bijvoorbeeld nog onderhandeld wordt. Maar dat doet aan de algemene norm van openbaarheid niet af.

Vraag 4. De genoemde projecten hebben een grote maatschappelijke impact en/of er gaat veel gemeenschapsgeld mee gemoeid. Zou dat juist niet een reden moeten zijn om juist uiterst transparant te zijn richting onze inwoners. Is het college het met ons eens dat de openbare controlerende taak van de raad hiermee bemoeilijkt wordt.

Hier spelen twee dingen door elkaar. De informatieplicht in het kader van de Woo is een andere dan de informatie- en verantwoordingsplicht van het college jegens uw raad. Het eerste gaat om openbaarmaking van informatie, het tweede over het recht op informatie dat uw raad heeft dat is vastgelegd in artikel 169 van de Gemeentewet. Informatie die het college (wel) onder geheimhouding aan uw raad verstrekt, hoeft niet openbaar te maken informatie te zijn.

Het college dient uw raad adequaat te informeren zodat uw raad alle informatie krijgt die het nodig heeft. Dat kan openbare informatie zijn en onder geheimhouding verstrekte informatie. Over welke informatie aan uw raad onder geheimhouding verstrekt kan worden en hoe dat gebeurd is op dit moment vastgelegd in een protocol (Geheimhoudingsprotocol gemeente Groningen 2019) dat aan herziening toe is en waarvoor wij in het hiernavolgende voorstellen doen.

Vraag 5. Rondom ICT outsourcing speelt een groot financieel belang. Waarom onthoudt u onze inwoners deze informatie? Waarom vraagt u op voorhand de gemeenteraad om dit dossier in beslotenheid te behandelen en legt u geheimhouding op? Waarom kiest u er niet voor om hierover in het openbaar verantwoording af te leggen. Weegt dat het financieel belang zwaarder dan het belang om verantwoording af te leggen.

De afgelopen jaren hebben wij continu scherpe afwegingen gemaakt om te kijken welke informatie over dit onderwerp wel en welke informatie niet openbaar gemaakt kon worden. Wij hebben u daarbij ook geïnformeerd over de argumenten waarom bepaalde informatie niet in de openbaarheid gedeeld kon worden. Dit had te maken met de onderhandelingen met onze ICT-aanbieder en de bedrijfsgevoelige informatie die hierin een rol speelde. Zouden wij deze informatie wel in de openbaarheid gebracht hebben, dan hadden wij hiermee de continuïteit van de dienstverlening aan onze inwoners in gevaar kunnen brengen.

Overigens hebben wij ook een aantal keren een openbare brief over de ICT-outsourcing en de informatiebeveiliging gestuurd. Ook de beeldvormende sessies hierover bestonden vaak uit een openbaar gedeelte en een besloten gedeelte. Onze inzet was er dus continu op gericht om datgene dat wel openbaar gemaakt kon worden ook openbaar te maken. Onlangs hebben wij dan ook een openbare brief naar de raad gestuurd met daarin de evaluatie en terugblik op de algehele outsourcing. Deze brief bevatte veel informatie over de afgelopen jaren vanaf het moment dat besloten was om de ICT te gaan uitbesteden in 2014. Na de zomer zullen wij de financiële gegevens

Volgvel 3

over de businesscase van de outsourcing met uw raad delen. Ook dit zal openbare informatie zijn.

Vraag 6. Rondom het verdwijnen van het Holland Casino uit onze gemeente en het vertrek naar Tynaarlo hangt een zweem van geheimzinnigheid, gevoed door het opleggen van geheimhouding op -een deel van- het dossier. Het proces "hoe kon het gebeuren dat het Holland Casino uit onze gemeente is vertrokken en wat heeft het college gedaan om het Holland Casino binnen onze gemeente te behouden" is niet in openbaarheid besproken. Bent u het met ons eens dat hiermee de inwoners, journalisten en ondernemers de kans wordt ontnomen om kennis te nemen van en een mening te hebben over het handelen van het college in dit proces.

Ook in het geval van het Holland Casino zijn wij van mening dat openbaarmaking van afspraken het bestuurlijk overleg met Tynaarlo zou kunnen schaden.

Vraag 7. Rondom het proces "Samen aan de leiding" betreft het een proces waarbij mogelijk veel Belastinggeld is gemoeid en waarbij de overlast van omwonenden enorm is. Waarom wil het college niet aangeven of en welk financieel debacle hier heeft plaatsgevonden?

In het project Samen aan de leiding moeten we helaas vaststellen dat er een verschil van mening is ontstaan tussen een aannemer en een aantal opdrachtgevende partijen. Daarover zijn wij op dit moment nog in gesprek of beter gezegd, in geschil. Het in deze fase openbaar maken van alle stukken zou betekenen dat we zullen worden geschaad in onze procespositie.

In de beantwoording van de vragen die door de fracties van CDA, D66, Student en Stad, Stadspartij 100% voor Groningen, Partij voor het Noorden, VVD en PVV zijn gesteld over het project Samen aan de leiding, is uitgebreid op de problematiek ingegaan.

Vraag 8. Hoe wil het college zorgen dat we transparant richting onze inwoners kunnen zijn over ook datgene wat minder goed gaat in onze gemeente, we ook juist over deze zaken een openbaar debat kunnen voeren en dat journalisten op een juiste manier hun onderzoek kunnen doen.

Er is zoals hierboven gesteld geen probleem met het delen van informatie, ook als zaken wat minder goed zijn gegaan. Noch naar uw raad, noch naar inwoners als deze daarom verzoeken. Echter, wat dan wel belangrijk is, is of de betreffende inhoud van de informatie door wettelijke bepalingen beperkt wordt, alsmede de timing van het verstrekken van de informatie. Als er nog sprake is van een geschil of onderhandelingen dan is het niet aangewezen om informatie te verschaffen die de procespositie van de gemeente of andere betrokkenen kan schaden.

Daarbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen het openbaar maken van informatie, en het onder geheimhouding delen van die informatie met uw raad. De

Volgvel 4

beoordeling of die laatste geheimhouding terecht is opgelegd is en blijft overigens aan uw raad zelf.

Wij hebben getracht om in het voorgaande zo adequaat mogelijk de door de betreffende raadsfracties gestelde vragen te beantwoorden. Wij realiseren ons daarbij dat openbaarheid/geheimhouding ingewikkelde materie is, waarop niet altijd zonder meer met ja of nee geantwoord kan worden.

Verder speelt de vraag of openbaarheid en dus ook verantwoording naar uw raad (als vertegenwoordiger van de kiezer) hetzelfde moet worden beschouwd en behandeld als openbaarheid naar inwoners en journalisten. Dat is niet zo. Het college kan er voor kiezen om de raad onder geheimhouding te informeren. Dat geldt natuurlijk niet voor informatieverschaffing aan inwoners en journalisten.

Wij denken daarom dat het goed is om met uw raad hierover nader in gesprek te gaan aan de hand van een discussie over een tussen raad en college vast te stellen protocol. In dat protocol kan dan vastgelegd worden in welke gevallen hoe gehandeld zal worden. Element van een dergelijk protocol kan zijn in welke (bijzondere) situaties door het college geheimhouding zal worden opgelegd en hoe deze dient te zijn gemotiveerd. Wellicht een soort voorbeeldlijst met situaties.

Verder zou kunnen worden afgesproken dat ook steeds aangegeven wordt wanneer verwacht kan worden dat de betreffende informatie wel openbaar gemaakt wordt.

Wij stellen ons voor dat wij in een gezamenlijke bijeenkomst hierover nader spreken en tot goede afspraken kunnen komen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.